

5) Підкресліть у тексті диктанту слова, що означають кількість або порядок при лічбі. На які питання вони відповідають? Поясніть написання власних назв.

Земля входить до сонячної системи, яка складається з дев'яти планет. Найближча до Сонця планета Меркурій віддалена від нього на п'ятдесят вісім мільйонів кілометрів. Майже удвічі більша відстань між Сонцем і Венерою. А нашу Землю відділяють від небесного світила сто п'ятдесят мільйонів кілометрів Четверта планета – Марс, далі – Юпітер. Чотири найближчі до Сонця планети називаються планетами типу Землі. Сатурн, Уран, Нептун і Плутон – це планети-гіганти. (З підручника астрономії)

7) Визначте в реченнях кількісні та порядкові, прості, складні числівники та складені.

Вечори над полем, вечори імлісті, на лугах калина мріє весен двісті. (А. Малишко) На рожеві ранки, на ясні потоки повернулась пісня за чотири роки. (Г. Кривда) Розпука, як дев'ятий вал, мене вкриває з головою. (Я. Лесів) З тринадцяти літ Тарас Шевченко мусив сам заробляти на хліб. З двадцяти чотирьох років Кобзар став вільною людиною. Тисяча вісімсот сорок п'ятого року Шевченко закінчив Академію мистецтв. (З підручника)

Кількісні

Двісті – складний

Чотири- простий

Тринадцяти – складний

Двадцяти чотирьох – складений

Порядкові

Дев'ятий - простий

тисяча вісімсот сорок п'ятого - складений

8) 2. Від сполучень 200, 2000, 100 доларів, 2 поверхи, 3 яруси утворіть складні прикметники.

200- двохсотий

2000 – двохтисячний

100 доларів – стодоларовий

2 поверхи – двоповерховий

3 яруси – тріярусний

3. Від чисел 8, 23, 400, 42, 907 утворіть кількісні та порядкові числівники
Запишіть їх, укажіть числівники- прості й складені.

8 – вісім (кількісний простий); восьмий(порядковий простий)

23 – двадцять три (кільк. склад.); двадцять третій (поряд.склад.)

400 – чотириста (кільк.склад.); чотирьохсотий (поряд. склад.)

42 – сорок два (кільк. склад.); сорок другий (поряд.склад.)

907 - дев'ятсот сім (кільк.склад.); дев'ятсот сьомий (поряд.склад.)

9) Запишіть речення. Якими частинами мови є виділені слова?

Весела думка – *половина* здоров'я. Де *одинець* – хазяйству кінець, де *сім* – щастя всім. У чому *двояка* їжа? *Утрюх* їдуть братці верхи на конячці.

Половина – іменник

Одинець – іменник

Сім – числівник

Двояка – прикметник

Утрюх – прислівник

10) Спишіть, вставляючи на місці крапок пропущені збірні числівники.
Відгадайте загадки.

У двох матерів по п'ятеро синів.(Руки й пальці). Під одним бриликом четверо козаків.(Ніжки стола) Стоїть дуб, на нім дванадцять гілок, а на кожній гілці по чотири гнізда, а в кожному гнізді по семеро пташенят.(Рік, місяці, тижні, дні.)

11) Спишіть, укажіть числівники, визначте розряд кожного.

Двійко журавликів дивилися з рушника перечулено й ніжно. (О. Яворівський)

Як молодим бував, то сорок вареників з'їдав, а тепер хамелю -хамелю, насилу п'ятдесят умелю. Вип'є і з'їсть за трьох дурних і за себе, четвертого. (Нар. творч.)

Двійко – кількісний, збірний

сорок – кількісний

п'ятдесят – кількісний

трьох – кількісний

четвертого – порядковий

12) Розподільний диктант.

<i>Цілі</i>	<i>Дробові</i>	<i>Збірні</i>
<i>Три, сто, сім, двадцять шість, сорок три, сімдесят чотири.</i>	<i>Одна третя, п'ять сотих, сім четвертих.</i>	<i>Троє, п'ятеро, семеро, дванадцяттеро.</i>

13) Пригадайте й запишіть по 3-4 прислів'я чи загадки з числівниками.

Числівники визначте за будовою.

Прислів'я

- *Брехень багать, а правда одна*
- *Всім по сім, а мені таки вісім*
- *Дурний, як сто пудів диму*
- *Побратим – два рази брат*

Загадки

- *Сімсот соколят на одній подушці сплять (Соняшник)*
- *Які два займенники псують шляхи?(я-ми)*
- *Як за допомогою п'яти одиниць одержати 100? (111-11=100)*
- *Вздовж алеї ростуть 10 дерев. Між ними стоять лавки. Скільки є лавок? (9)*